ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1948

Vyhlásené: 15.04.1948 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

51

Zákon

ze dne 11. března 1948

o úpravě některých finančních poměrů národních podniků průmyslových a potravinářských.

Ústavodárné Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

ODDÍL I.
Všeobecná ustanovení.

§ 1

(1) Národními podniky podle tohoto zákona se rozumějí národní podniky, zřízené podle dekretu presidenta republiky ze dne 24. října 1945, č. 100 Sb., o znárodnění dolů a některých průmyslových podniků, a podle dekretu presidenta republiky ze dne 24. října 1945, č. 101 Sb., o znárodnění některých podniků průmyslu potravinářského.

(2) Věcně příslušným ministrem podle tohoto zákona je ministr průmyslu, pokud jde o národní podniky, zřízené podle dekretu č. 100/1945 Sb., a ministr výživy, pokud jde o národní podniky, zřízené podle dekretu č. 101/1945 Sb.

(3) Ve věcech národních podniků, které mají sídlo na Slovensku, rozhodují ministr financí, jakož i věcně příslušní ministři, po vyjádření příslušného pověřence.

(4) Pokud se v dalších ustanoveních mluví o ústředním orgánu, vyslechne tento orgán, jde-li o národní podniky, které mají sídlo na Slovensku, před svým rozhodnutím nebo před podáním návrhu oblastní orgán.

ODDÍL II.
Kmenové jmění národních podniků.

§ 2

(1) Kmenové jmění národního podniku rovná se součtu bilančních hodnot jeho investic a trvale nutných zásob. Výjimky z této zásady povoluje a přiměřenost rozsahu trvale nutných zásob určuje pro jednotlivé průmyslové obory, po případě pro národní podniky, věcně příslušný ministr v dohodě s ministrem financí, přihlížeje při tom k hospodářské odůvodněnosti.

(2) Věcně příslušný ministr v dohodě s ministrem financí schvaluje na návrh ústředního orgánu znárodněného průmyslu (§ 19 dekretu č. 100/1945 Sb. a § 16 dekretu č. 101/1945 Sb.) výši kmenového jmění jednotlivých národních podniků se zřetelem na ustanovení odstavce 1 a podle rozpočtu národního podniku, přihlížeje při tom k jeho účetní závěrce za právě uplynulý účetní rok.

Směrnice pro vypracování návrhů na stanovení výše kmenového jmění vydá věcně příslušný ministr.

(3) Úprava kmenového jmění podle odstavců 1 a 2 se provede podle ustanovení §§ 3 a 4.

§ 3

(1) Nařídí-li to věcně příslušný ministr v dohodě s ministrem financí po slyšení ústředních orgánů, převedou národní podniky dále uvedené části majetkových podstat v jejich bilančních hodnotách na Fond znárodněného hospodářství, zřízený podle § 9 dekretu č. 100/1945 Sb. (dále jen Fond), a Fond převezme od národních podniků v bilančních hodnotách dále uvedené závazky, a to:

a) pohledávky, které se staly v důsledku válečných událostí nebo uspořádání státoprávních poměrů pochybnými nebo nedobytnými;

b) cenné papíry, jejichž hodnota se stala v důsledku válečných událostí nebo uspořádání státoprávních poměrů pochybnou;

c) kapitálové účasti na podnicích, jež byly znárodněny;

d) vzájemné finanční pohledávky a finanční závazky národních podniků;

e) závazky, které se staly neúnosnými znehodnocením pohledávek a cenných papírů (písmena a) a b)) nebo převodem hodnot uvedených pod písmeny a) až d) nebo pro mimořádné poměry válečné;

f) závazky, které se staly neúnosnými pro mimořádné poměry poválečné, pokud s tím vláda vysloví souhlas.

(2) Části majetkových podstat a závazky, uvedené v odstavci 1, budou převedeny na Fond, po případě jím převzaty, s účinností ke dni, který určí věcně příslušný ministr v dohodě s ministrem financí.

(3) Ministr financí může v dohodě s věcně příslušným ministrem změniti podmínky splácení a úrokování závazků převedených na Fond [odstavec 1, písm. e) a f)]. K převodu závazků na Fond [odstavec 1, písm. e) a f)] nevyžaduje se přivolení věřitelova, jehož by bylo jinak podle příslušných předpisů zapotřebí.

(4) Věcně příslušný ministr může v dohodě s ministrem financí po slyšení ústředních orgánů na místo převodu podle odstavce 1 povoliti, aby jednotlivé národní podniky zúčtovaly pohledávky a cenné papíry uvedené v odstavci 1, písm. a) a b) na závazky, uvedené v odstavci 1, písm. e) a f), po případě stanoviti podmínky pro takové započtení.

(5) Převody, právní jednání a listiny o nich podle odstavce 1, jakož i zúčtování podle odstavce 4, nepodléhají daním ani poplatkům. Knihovní podání a úřední úkony nutné k provedení těchto převodů jsou osvobozeny od poplatků a dávek za úřední úkony ve věcech správních.

§ 4

(1) Částku, o kterou bude podle § 2, odst. 2 kmenové jmění sníženo, odvede národní podnik Fondu.

(2) Částka, o kterou bude podle § 2, odst. 2 kmenové jmění zvýšeno, bude převedena na národní podnik z prostředků Fondu.

(3) Doplnění kmenového jmění k úhradě bilančních ztrát podléhá schválení vlády.

§ 5

(1) Finanční služba, kterou Fond vykonává podle tohoto zákona, se vede odděleně od náhradové služby Fondu (§ 9, odst. 2 dekretu č. 100/1945 Sb. a § 7 dekretu č. 101/1945 Sb.).

(2) Příjmy finanční služby Fondu tvoří zejména:

1. odvody čistého zisku národních podniků,
2. náhrada za znárodněný majetek osobám, kterým se podle § 7 dekretu č. 100/1945 Sb. a podle § 7 dekretu č. 101/1945 Sb. náhrada neposkytuje; tuto náhradu převede náhradová služba Fondu na jeho finanční službu,
3. částky odváděné Fondu při snížení kmenového jmění (§ 4, odst. 1),
4. likvidační přebytky zrušených národních podniků,
5. příděly ze státního rozpočtu.

(3) Prostředků finanční služby Fondu bude použito:

1. k splácení a k úrokování závazků, převedených na Fond podle § 3, odst. 1, písm. e) a f),
2. na umořování a úrokování zápůjček sjednaných Fondem podle odstavce 4,
3. na zvyšování kmenového jmění (§ 4, odst. 2).

(4) Nestačí-li vlastní příjmy finanční služby Fondu k plnění úkolů uvedených v odstavci 3, opatří si Fond potřebné prostředky způsobem a za podmínek, které stanoví ministr financí v dohodě s věcně příslušným ministrem.

(5) Ustanovení dekretů č. 100/1945 Sb. a č. 101/1945 Sb., dekretu presidenta republiky ze dne 24. října 1945, č. 102 Sb., o znárodnění akciových bank, a dekretu presidenta republiky ze dne 24. října 1945, č. 103 Sb., o znárodnění soukromých pojišťoven, o náhradové službě Fondu zůstávají nedotčena.

(6) Přebytky Fondu plynou do státní pokladny.

ODDÍL III.
Financování národních podniků.

§ 6

(1) Národní podniky jsou povinny používati pro financování investic výlučně služeb místa určeného pro poskytování investičního úvěru.

(2) Národní podnik nesmí použíti prostředků určených k účelům investičním ani přechodně k účelům jiným.

(3) Ministr financí vydá v dohodě s věcně příslušnými ministry směrnice pro postup při financování investic.

§ 7

(1) Národní podnik si opatřuje finanční prostředky pro provozní účely, pokud jich sám nemá, provozním úvěrem.

(2) Národní podnik smí býti v obchodním spojení pouze s jednou bankou pro provozní úvěr, specialisovanou pro příslušný průmyslový obor, pokud ministr financí nepřipustí výjimku.

(3) Národní podnik smí čerpati provozní úvěr jen do výše stanovené jeho schváleným rozpočtem. Ministr financí vydá v dohodě s věcně příslušným ministrem směrnice o rozsahu případných odchylek. Úvěry na splnění úkolů celostátním plánem stanovených mají za jinak stejných podmínek býti povolovány přednostně.

(4) Ministr financí vydá v dohodě s věcně příslušnými ministry směrnice pro povolování provozních úvěrů a jejich zajištění.

(5) Národní podnik nesmí použíti prostředků určených k provozu k financování investic. Kreditního zůstatku na účtě u banky pro provozní úvěr (odstavec 2) lze použíti na opatření investic jen podle směrnic vydaných místem určeným pro poskytování investičního úvěru.

§ 8

(1) Národní podniky si nesmějí navzájem poskytovati finanční úvěry ani vyrovnávati své závazky kompensací. Poskytování úvěrů při dodávkách a výkonech je mezi národními podniky, jakož i ve styku s ostatními tuzemskými odběrateli přípustné, avšak jen v rámci obchodních zvyklostí jednotlivých hospodářských odvětví.

(2) Ve sporných případech rozhoduje příslušný ústřední orgán v dohodě s Ústřední (Oblastní) správou bank, odpovídají-li smluvní platební lhůty obchodním zvyklostem, a povoluje výjimky z ustanovení odstavce 1. Nedojde-li k dohodě mezi tímto orgánem a Ústřední (Oblastní) správou bank nebo jde-li o platební lhůty při dodávkách státu, státním podnikům a ústavům, rozhodne ministr financí v dohodě s věcně příslušným ministrem.

ODDÍL IV.
Platební styk národních podniků.

§ 9

Národní podnik jest povinen konati své platy převodem v účtě u banky (§ 7, odst. 2), pokud ministr financí nestanoví jinak. Placení hotovými je přípustné jen podle směrnic, které vydá ministr financí v dohodě s věcně příslušnými ministry. Hotovosti přesahující výši přípustnou podle těchto směrnic je národní podnik povinen odváděti na účet u banky (§ 7, odst. 2). Národní podnik může používati služeb poštovních spořitelen pro styk s bankou (§ 7, odst. 2).

ODDÍL V.
Peněžní kontrola národních podniků.

§ 10

(1) Banka (§ 7, odst. 2) jest povinna kontrolovati podnik po stránce peněžní podle směrnic, které vydá ministr financí v dohodě s věcně příslušným ministrem. Směrnice stanoví v souhlase s předpisy zákona ze dne 16. května 1946, č. 116 Sb., o jednotné organisaci podnikového početnictví, také zásady pro sestavování finanční části rozpočtu a pro kontrolu použití peněžních prostředků určených na investice národních podniků, a určí podklady, které si banka od národních podniků může vyžadovati k provádění peněžní kontroly.

(2) Výsledky peněžní kontroly jest banka povinna oznámiti neprodleně Ústřední (Oblastní) správě bank a ústřednímu (oblastnímu) orgánu, který je nadřízen národnímu podniku; ústřední (oblastní) orgán jest povinen oznámiti bance, jaká opatření učinil z podnětu její kontrolní zprávy.

§ 11

Zjistí-li banka, že je podstatná neshoda mezi finanční částí rozpočtu národního podniku a vývojem jeho účtu u ní nebo že by čerpání povoleného úvěru nebo poskytnutí nového úvěru bylo spojeno s nebezpečím ztráty, je povinna podati o tom neprodleně zprávu ministru financí, věcně příslušnému ministru a příslušnému ústřednímu (oblastnímu) orgánu. Věcně příslušný ministr provede v dohodě s ministrem financí potřebné opatření.

ODDÍL VI.
Ustanovení trestní.

§ 12

Jednání a hrubé opominutí příčící se ustanovením tohoto zákona nebo předpisů vydaných podle něho trestá, nejde-li o čin soudně trestný, okresní národní výbor pro správní přestupek pokutou 5 000 000 Kčs nebo trestem na svobodě (vězením, uzamčením) do šesti měsíců nebo oběma těmito tresty; pro případ nedobytnosti trestu na penězích uloží se náhradní trest na svobodě podle míry zavinění do šesti měsíců. Uloží-li se oba tresty zároveň, nesmí trest na svobodě spolu s náhradním trestem za nedobytný trest na penězích činiti více než šest měsíců. Tresty na penězích připadají státu.

ODDÍL VII.
Ustanovení závěrečná.

§ 13

Fond sdělí každoročně jednotlivým národním podnikům, jaké částky z odvedeného zisku použil na úhradu dluhové služby podle tohoto zákona; tyto částky, rozvržené v poměru odvedených zisků, jsou u jednotlivých národních podniků odpočitatelnou položkou od základu zvláštní daně výdělkové.

§ 14

(1) Vláda vydá nařízení, kterým budou uvedeny statuty národních podniků (vládní nařízení ze dne 15. ledna 1946, č. 6 Sb., kterým se vydává statut národních podniků průmyslových, a vládní nařízení ze dne 9. dubna 1946, č. 77 Sb., kterým se vydává Statut národních podniků potravinářských) v soulad s tímto zákonem.

(2) Vláda upraví podrobnosti tohoto zákona nařízením, v němž podle povahy věci přihlédne také k ustanovením § 9, odst. 5 dekretu č. 100/1945 Sb.

(3) Ustanovení zákona ze dne 13. května 1936, č. 131 Sb., o obraně státu, a předpisů podle něho vydaných nejsou tímto zákonem dotčena.

§ 15

Tento zákon nabývá účinnosti patnáctého dne po vyhlášení; provedou jej ministři průmyslu, výživy a financí.

Dr. Beneš v. r.

Gottwald v. r.

Dr. Dolanský v. r.

Fierlinger v. r.

Ing. Jankovcová v. r.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.